

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

2009/4. sz.

Az EKE új tagjai 3.

Szatmárnémeti, Bibliotheca Laurenziana

<http://www.bibliothecalorenziana.ro>

A Bibliotheca Laurenziana a Szatmári Római Katolikus Püspökség nyilvános egyházmegyei könyvtára. Nevét Schlauch Lőrinc püspök által a XIX. században alapított könyvtárról kapta.

A könyvtár célkitűzése a kulturális értékek megőrzése, gondozása, elérhetővé-, valamint ismertté tétele. Ugyanakkor az egyházmegye keresztény oktatásában is szerepet vállal a katolikus egyházi iskolák könyvtárait támogatva.

A Bibliotheca Laurenziana rövid története

A könyvtár története a szatmári egyházmegye megalapításával kezdődött. Az egri püspökségtől kapott könyvvállomány a szatmári püspökök hagyatékaiból, ajándékaiból, valamint vásárlásaiból gyarapodott. A könyvtárat a bibliofil Schlauch Lőrinc püspök 1874-ben a híres Török János publicista régi gyűjteményének megvásárlásával bővítette. 1891-92-ben a gyűjteményt a püspöki palota mellett újonnan emelt épületrészbe költöztették, mely a "Bibliotheca Laurenziana" nevet kapta. Itt helyezték el a püspöki és a káptalani egyesített könyvtárat, valamint a Schlauch-Török-féle könyvtárat.

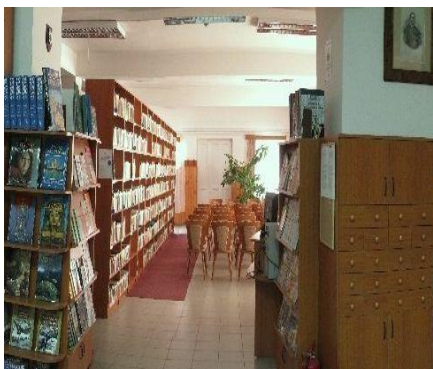

A Török-féle könyvtár állománya 8541 kötetből és 2358 füzetből állt. Az állomány katalógusát Meszlényi Gyula püspök 1900-ban nyomtatásban is kiadta. Ezt követően a könyvtár nagymértékben gyarapodott, 1904-ben már több mint huszonháromezer kiadványt tartottak nyilván. 1930-ban Fiedler István püspök eladta a könyvvállomány egy jelentős részét, hogy annak árából templomokat építtessen. A második világháborút követő államosítás során a püspökség könyvtárát feldúlták, a könyvek egy részét megsemmisítették, a többit pedig a kolozsvári Akadémiai Könyvtárba szállították.

A könyvtár 1992-ben éledt újjá, amikor az újra elismert püspökség a régi könyvtárból megmentett állományokat, papi hagyatékokat, a külföldi adományokból származó könyveket egy

erre kijelölt helyen összegyűjtötte.

Az aktuális könyvgyűjtemény nagy része jelenleg a Hám János Iskolaközpont könyvtárának közvetlen szomszédságában kapott helyet. Az itt található modern állomány gyűjtőköre lelkeségi irodalomra, teológiára, egyháztörténetre, biblikumra, egyházművészetre, helytörténetre korlátozódik, valamint kisebb mértékben szépirodalmat és társadalomtudományokat is tartalmaz.

A könyvtár jelenlegi formájának kialakításában 2004 nyaratól egy csapatként vettek részt a püspökség alkalmazottai, a Hám János Iskolaközpont, szakkönyvtárosok és önkéntesek. A könyvtár létrehozásának anyagi feltételeit a Szent Lázár Lovagrend segítette jelentős támogatásával, de nem csekély a példátlan egyházmegyei áldozatkész összefogás és odafigyelés sem.

2005-ben az Egyházmegyei Könyvtár külön részlegének, a muzeális könyvanyagot megőrizni hivatott különgyűjteménynek a kialakítása is kezdetét vette a püspöki palotában. E gyűjtemény püspöki, káptalani és szemináriumi könyvtárak csekély számú maradékát, az egyházmegye plébániáin még fellelhető régi könyvanyagot, továbbá a szatmárnémeti ferences és a nagybányai

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

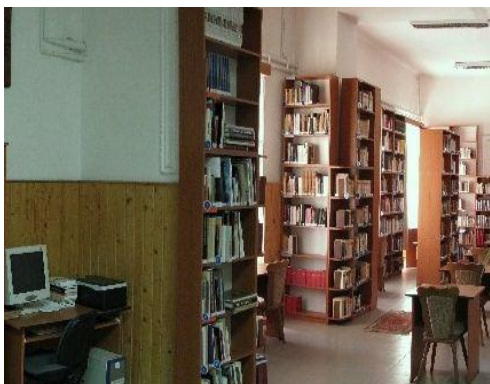
2009/4. sz.

minorita rendházak gazdag könyvtárát tartalmazza. Az egyházmegye régi könyveinek másik két gyűjtőközpontja Nagykárolyban és Kaplonyban található. Az előbbiben a nagykárolyi, illetve a máramarosszigeti piarista állományok kerültek, míg Kaplonyban a helyi ferences állományt őrzik.

A könyvtár szempontjából is sorsdöntő prioritás az egyházi oktatás megszervezése, amely eredményeképpen két teológiai profilú iskolaközpont is létrejött Szatmárnémetiben és Nagykárolyban: a Hám János Iskolaközpont, illetve a Kalazanci Szent József Iskolaközpont. Iskolák nélkül a többnyire teológiai jellegű egyházmegyei gyűjtemény létjogosultsága bizonyos szempontból megkérdőjelezhető lenne. Ezzel szemben a könyvtár és fiókkönyvtárai ma hasznos háttérintézményként is működnek: nemcsak a vallásos irodalmat szolgáltatják, hanem a hitoktatáshoz nélkülözhetetlen dokumentumokat és segédeszközöket is. A könyvtárak így értelemszerűen elláthatják a katechetikai információs központra háruló feladatok nagy részét.

Az egyházmegyei könyvtár mai formájában 2004-2006 között jött létre. Ebben az időszakban folyt a szatmári püspöki palota, a Hám János Iskolaközpontnak otthont adó szárny felújítása, s így 2004-ben a szatmári könyvtár is helyet kapott az intézményben. Az épületválasztás szerencsés volt, hiszen a könyvtár alapfeladata az oktatás segítése is: a szatmári könyvtár iskolakönyvtárként is és nyilvános egyházmegyei könyvtárként is működik.

A szatmári könyvtár mintájára egy méreteiben szerényebb könyvtárat létesítettünk a nagykárolyi Szent László Közösségi Házban 2006-ban. A létrehozást követő évben itt is célszerűnek mutatkozott a Kalazanci Szent József Iskolaközpont „régí-új” ingatlanába (az időközben visszaszolgáltató volt piarista iskola épületébe) költöztetni a gyűjteményt.

A könyvtár struktúrájának kialakításában fontos szempont volt az aránylag nagyméretű állomány (kb. 60.000 kötet) raktározásának megoldása, valamint az aktív állomány szabadpolcos elrendezésének kérdése is. A legnagyobb kihívásnak mégis a különböző adományokból, papi hagyatékokból és könyvvásárlásokból összeálló állomány katalógizálása bizonyult, ugyanis kis számú könyvtáros csapat rövid idő alatt a lehető legnagyobb mennyiségű könyv katalógizálását vállalta és igyekezett teljesíteni: jelenleg a három könyvtári adatbázisunk több mint 31.000 rekordot számlál. Ezt a munkát négy éven át végezte folyamatosan három kolléga.

Az eddig felsoroltak mellett a könyvtárunk egy, a szűkebb régióban úttörő jellegű tevékenységbe kezdett, válaszként az olvasók részéről időközben mutatkozó igényre, miszerint jó, ha ritka helyi kiadványok digitális formában is elérhetők (sematizmusok, püspöki életrajzok, településmonográfiák, egyházi méltóságok munkái, egyháztörténeti írások stb.). A digitalizálási projekt megvalósulását a Szülőföld Alap többször is támogatta (főként számítástechnikai eszközökre kaptunk pénzt, de segítettek a könyvtári integrált rendszerünk frissítésében is).

Schmidt Dániel

Munkatársak:

Schmidt Dániel könyvtárvezető

Pálinkás Annamária szakkönyvtáros

Revák Annamária, a Hám János Iskolaközpont könyvtárosa (Szatmárnémeti)

Széri Gabriella, a Kalazanci Szent József Iskolaközpont könyvtárosa (Nagykároly)

Nyitvatartási idő: hétfő-péntek 14.00-17.00 óráig

Cím:

440010 Szatmárnémeti

Str. 1 Decembrie 1918, nr. 4.

Tel: (+4)-0261-717180

E-mail:

bibliothecalorenziana@gmail.com

schmidtdaniel@szatmariegyhazmegye.ro